MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO

Seduta tas-27 ta' Gunju, 2003

Citazzjoni Numru. 385/1999/1

Joseph Grima
versus
John Borg

Din il-kaw\a hija dwar in`ident tat-triq li se]] fit-18 ta' Lulju 1997 fi Triq San Dwardu, il-Birgu.
I`-`itazzjoni tg]id illi dak in-nhar, waqt illi l-attur kien qieg]ed isuq il-vettura *Transit* bin-numru DAC 928, intlaqat mill-vettura *Mazda* bin-numru KAI 801 misjuqa mill-konvenut. Lill-vettura ta' l-attur saritilha]sara ta' elf, sitt mija u tlieta u sittin lira u erbg]a u tmenin `ente\mu (Lm1,663.84), barra spejje\ o]ra.
Billi qieg]ed ig]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du, illi sekondi qabel il-]abta deher qieg]ed jitlef il-kontroll tal-vettura tieg]u, l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:
1. tg]id illi l-]tija kienet tal-konvenut wa]du;
2. tillikwida d-danni li [arrab l-attur; u

3. tikkundanna lill-konvenut i]allas id-danni hekk likwidati, flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\, fosthom dawk ta' ittra uffi`jali kontra l-konvenut u o]ra kontra l-assikuratur tieg]u.

Il-konvenut ressaq l-e``ezzjoni illi l-]tija kienet ta' l-attur wa]du, u g]alhekk it-talbiet g]al-likwidazzjoni u l-]las tad-danni g]andhom ji[u mi`]uda.

L-in`ident se]] hekk:

L-attur kien qieg]ed isuq minn Triq San Dwardu, il-Birgu, sejjer lejn il-Kalkara. Fuq ix-xellug tieg]u kien hemm xi vetturi parke[[jati mal-[enb f'*parking bay*, i\da kien hemm vettura o]ra li kienet parke[[jata fit-triq u g]alhekk biex jaqbi\ha l-attur kellu ji[bed lejn in-nofs tat-triq b'mod li qabe\ il-linja tan-nofs.

Dak il-]in kien [ej il-konvenut mid-direzzjoni l-o]ra. Fil-vettura tieg]u l-konvenut kellu *pipe* li, billi kien twil, kien jo]ro[g]al xi tul 'il barra mit-tieqa ta' quddiem tax-xellug. Ftit qabel ma wasal]dejn l-attur, il-konvenut tilef il-kontroll tal-vettura tieg]u[1] u — x'aktarx min]abba l-*pipe* li kellu]iere[mit-tieqa — ma [ibidx bi\\ejjed lejn ix-xellug biex ma ja]batx ma' l-attur. Il-]abta se]]et lejn in-nofs tat-triq i\da fuq in-na]a tat-triq tal-konvenut, kif jixhed l-iskizz im]ejji mill-pulizija[2].

Il-fatt illi l-attur kien qasam il-linja tan-nofs ma jfissirx bilfors illi l-]tija kienet tieg]u, g]ax karrozzi parkeggjati mal-genb tat-triq jispostaw il-linja medjana; barra minn hekk, il-konvenut naqas mill-g]aqal meta saq bil-*pipe*]iere[mit-tieqa ta' quddiem, g]ax seta' jobsor li seta' jfixklu fis-sewqan[3]. Il-konvenut xehed ukoll li kien qieg]ed isuq b'xi sittin kilometru fis-sieg]a (60 Km/s)[4], li, g]al dawk l-in]awi, huwa wisq u kien x'aktarx fattur li wasslu biex jitlef il-kontroll tal-vettura tieg]u.

Madankollu, g]andu jing]ad illi, g]alkemm bilfors kellu jaqsam in-nofs tat-triq biex ig]addi, min]abba fil-vettura parke[[jata fuq ix-xellug tieg]u, l-attur xorta kellu jag]ti l-pre`edenza lil min, b]all-konvenut, kien [ej mill-fa``ata tieg]u. L-attur ma kienx ilu wisq li]are[lejn nofs it-triq,

---

[1] Ara x-xhieda tal-konvenut fis-seduta tat-18 t'Ottubru 2002, *fol.* 147.

[2] *Fol.* 7.

[3] Ara x-xhieda tal-konvenut fis-seduta tat-18 t'Ottubru 2002, *fol.* 162.

[4] Ara x-xhieda tal-konvenut fis-seduta tat-18 t'Ottubru 2002, *fol.* 152.

g]ax karrozza wa]da biss kien hemm parke[[jata b'mod li tfixklu. G]alhekk, ma jistax jing]ad illi kien [à fin-nofs tat-triq qabel ma tfa``ja l-konvenut. Fi kliem ie]or, l-attur g]a\el il-waqt]a\in biex ji[bed lejn nofs it-triq, u bil-manuvra tieg]u wkoll]oloq emer[enza li kompliet naqqset l-ispazju li kellu l-konvenut. Dan in-nuqqas ta' l-attur kien fattur ie]or li wassal g]all-in`ident.

Fil-fehma tal-qorti g]alhekk, g]alkemm il-bi``a l-kbira tal-]tija kienet tal-konvenut, g]ax kien dan li kien qieg]ed i[erri wisq, \amm o[[ett fil-vettura li fixklu fis-sewqan, u tilef il-kontroll tal-vettura tieg]u, l-attur g]andu parti mill-]tija wkoll g]ax g]a\el il-waqt]a\in biex jaqsam in-nofs tat-triq.

Wara li qieset i`-`irkostanzi tal-ka\ il-qorti hija tal-fehma illi l-konvenut kellu]amsa u sebg]in fil-mija (75%) mill-]tija u l-attur kellu]amsa u g]oxrin fil-mija (25%).

Biex jag]mel prova tad-danni l-attur esebixxa ri`evuti g]al elf, sitt mija u tlieta u sittin lira u erbg]a u tmenin `ente\mu (Lm1,663.84)[5], li ma [ewx kontestati mill-konvenut. Il-qorti g]alhekk tillikwida d-danni ta' l-attur fis-somma ta' elf, sitt mija u tlieta u sittin lira u erbg]a u tmenin `ente\mu (Lm1,663.84), u l-konvenut g]andu jag]mel tajjeb g]al ]amsa u sebg]in fil-mija (75%) minn din is-somma, jew elf, mitejn u sebg]a u erbg]in lira u tmienja u tmenin `ente\mu (Lm1,247.88).

G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti taqta' l-kaw\a billi tg]id illi l-konvenut g]andu]amsa u sebg]in fil-mija (75%) mill-]tija, tillikwida d-danni li g]alihom g]andu jag]mel tajjeb il-konvenut fis-somma ta' elf, mitejn u sebg]a u erbg]in lira u tmienja u tmenin `ente\mu (Lm1,247.88), u tikkundanna lill-konvenut i]allas lill-attur elf, mitejn u sebg]a u erbg]in lira u tmienja u tmenin `ente\mu (Lm1,247.88) flimkien ma' l-img]ax minn dak in-nhar meta saret sej]a g]all-]las b'att [udizzjarju.

L-ispejje\ tal-kaw\a jinqasmu hekk:]amsa u sebg]in fil-mija (75%) j]allashom il-konvenut u]amsa u g]oxrin fil-mija (25%) j]allashom l-attur.

< Sentenza Finali >

5 *Foll.* 8 *et seq.*

---------------------------------TMIEM---------------------------------